

Подвиг цим мужніх солдатів назавжди залишить слід в нашій пам'яті! Велика подяка їм за незламний дух, мужність та віру в перемогу!

Список використаних джерел:

1. Амстронг Дж. Партизанская война: Стратегия и тактика. 1941-1943. - М.: Центрполиграф, 2007.
2. Белов П.А. За нами Москва. - М.: Воениздат, 1963.
3. Вертикальный охват: Сборник / Сост. Ю. Сорокин. - М.: Мол. гвардия, 1981. - 240 с.
4. Герасименко И.А. Воздушно-десантная подготовка. Ч. 1: Парашютно-десантные средства, их подготовка и десантирование личного состава (грузов). - М.: Военное издательство, 1986. - 407 с.
5. Десанты Великой Отечественной войны / Ред.- сост. В. Гончаров. - М.: Яуза, Эксмо, 2008. - 512 с. - (Военно-исторический сборник).
6. Сало А. Особливості та результати Корсунь-Шевченківської операції 1944 р. // Воєнна історія. - 2005. - № 1-2. - С. 41-55.

КАРПАТСЬКИЙ РЕЙД 1943 РОКУ

Ніколаєва В. Л.,

студент навчально-наукового інституту права та психології

Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загальноправових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат історичних наук, доцент Денисенко О.А.

Карпатський рейд» - 100-денний 2000-кілометровий партизанський рейд Сумського партизанського з'єднання, у складі Путивльського партизанського загону, груп білоруських партизанів, під керівництвом Сидора Артемійовича Ковпака з території Білорусі в Карпати по території Правобережної України, окупованої німецько-фашистськими загарбниками увійшов в історію і вивчається військовими істориками всього світу.

Багато дискусій до сьогодні точиться з приводу завдань, що ставилися перед партизанами керівництвом. Одним із завдань партизанів під керівництвом С. А. Ковпака було знищення всіх нафтових промислів, розташованих в районі Борислава і Дрогобича.

Головним завданням Карпатського рейду, як і інших партизанських рейдів 1943-1944 рр., було створення відчуття «повсюдності» радянської влади, та її

постійної присутності навіть на окупованих фашистами територіях. Постійне нагадування про неминуче повернення комуністів на ці землі, невідворотність покарання всіх спільників і помічників фашистів.

Диверсії на нафтопромислах, вивчення ситуації в окупованій Західній Україні, демонстрація радянської сили її жителям - все це було другорядним завданням С. Ковпака. Головне - прийти в Карпати і залишитися там. Створити в горах партизанський край, підготувати базу для приходу туди інших партизанських з'єднань.

Початок Карпатського рейду з'єднань партизанів Сидора Ковпака можна вказати з точністю буквально до години - 12 червня 1943 року, 18:00, від села Мілошевичі на українсько-білоруському кордоні (північ Житомирщини) в Карпати вирушили 1517 бійців. Артилерія з'єднання складалася з двох 76 - і п'яти 45-міліметрових гармат, кілька мінометів різного калібру. Вози партизан були перевантажені вибухівкою і боєприпасами, обоз розтягувався по дорозі на 8-10 кілометрів, пересувався тільки вночі, по занедбаних дорогах. Обійшовши Рівно з заходу, Ковпак різко повернув на південь, пройшовши через всю територію Тернопільської області. У ніч на 16 липня 1943 року партизани переправилися через Дністер з мосту на північ від Галича та підірвавши його увійшли до Карпатських гір. І вже ввечері того ж дня німці блокували з'єднання на 8-10 кв. км. Два тижні (25 липня - 3 серпня 1943 року) Ковпак маневрував в горах, прориваючи одне оточення за іншим, а було їх понад 20. За цей час з'єднання втратило всю важку зброю, обоз, усіх коней - їздових і кавалерійських. Повного знищення можна було уникнути лише втечею з гір на рівнину - про закріплення в Карпатах уже й не йшлося. Та Ковпак вирішує розділити з'єднання на шість загонів, які мали самостійно дістатися Полісся. Усіх важкопоранених, хто не міг сам іти, зібрати в окрему, сьому групу та дали їм супровід. Це був дуже ризикований тактичний хід та й надії на успіх було не багато, але він був вдалий. Окрім того, саме загони Ковпака надовго вивели зі строю залізницю у Тернополі - головний вузол для відправки солдатів Гітлера до Курська, де саме в цей час тривала битва при Курській дузі.

Штабом (при обговоренні ідеї комісара Руднева) приймається рішення

штурмувати місто Делятин, захоплення якого відкривав шлях до переправи через річку Прут, щоб долиною цієї річки піти на схід.

При поверненні з карпатського рейду, Ковпак, щоб відірватися від переслідування карателів, тимчасово взагалі заборонив радіопередачі. Їх відновили, тільки тоді, коли відірвалися від німецького переслідування. Всього партизани подолали 2000 км за 100 днів по тилах супротивника, іноді покриваючи до 60 км на добу.

Датою закінчення рейду можна вважати 21 жовтня 1943 року. Карпатський рейд вважається найбільш вражаючою партизанською операцією 1942-1943 років. Рейд не зміг досягти поставленого військового завдання - знищення карпатських нафтових промислів, і втрати в ході рейду також були великі. Але він досягнув великого успіху у політичному та морально-психологічному аспекті, цей ефект був дійсно вражаючим.

Карпатський рейд був розцінений Центральним комітетом комуністичної партії більшовиків України та українським штабом партизанського руху, як найблискупіший рейд, що був здійснений партизанами України. Можна сміливо стверджувати, що Карпатський рейд є одним з найбільш вдалих за часів Другої світової війни.